

Alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2028

Høringsdokument

Sammendrag

Dette er høringsdokumentet til Alkoholpolitisk handlingsplan for perioden 2024-2028. Alkoholloven setter rammene for hvordan alkoholpolitikken skal forvaltes og kommunene har etter alkoholloven § 1-7d plikt til å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Innenfor lovens rammer er kommunene tillagt et betydelig ansvar og stor frihet til å utforme egen alkoholpolitikk. Loven gir ingen direkte anvisninger om hva en slik plan skal inneholde.

Denne planen inneholder hoved- og delmål kommunen legger til grunn for sin alkoholpolitikk, samt tiltak som skal benyttes for å nå disse målene.

Kommunens alkoholpolitiske målsetninger er:

1. Larvik skal ha et trygt, attraktivt og inkluderende uteliv
2. Salg og skjenking av alkohol skal skje på like konkurransevilkår med seriøse næringsdrivende

Innledning

Det øverste dokumentet i kommunens styringssystem er Kommuneplanen. Planen består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 ble behandlet i kommunestyret 13.mai 2020, sak 025/20. Planen fastsetter kommunens overordnede mål for samfunnsutviklingen. Samfunnsdelen gir føringer for utvikling og arbeid innenfor kommunens tjenesteområder, og andre planer skal følge opp med mål og tiltak. Kommuneplanens samfunnsdel tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon.

“Vårt viktigste mål er å gjøre kommunen attraktiv å bo i for de som allerede er her, men vi skal også være mest mulig attraktive for familier og personer som planlegger å skifte bosted”. Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032.

Larvik kommunes alkoholpolitikk skal legge til rette for by - og næringslivsutvikling, samtidig bidra til trygge og gode nabolag. Det er ønskelig at Larvik skal ha et attraktivt og mangfoldig restaurant- og uteliv, som skal være til berikelse for innbyggere og tilreisende. Kommunen skal tilrettelegge for gode og varierte kulturopplevelser, næringsutvikling, byutvikling, sysselsetting og verdiskapningen i restaurant- og utelivet. Restaurant - og uteliv er en viktig vekstbransje som skaper mange arbeidsplasser og gir inntekter.

Formål med planen

Handlingsplanens formål er å bidra til forsvarlig alkoholpolitikk som ivaretar hensynet til alkohollovens formål og legger til rette for en bærekraftig restaurant, utelivs - og dagligvarebransje i Larvik kommune. Det skal bidra til et attraktivt og mangfoldig uteliv med forutsigbare og næringsvennlige rammebetingelser, samtidig som hensynet til forsvarlig alkoholomsetning, kontroll og alkoholfrie arenaer ivaretas. For kommunen er det også vesentlig at alkoholpolitikken bidrar til gode nabolag og at folk i ulike aldre og livssituasjoner trives i kommunen vår.

Alkohol er det rusmiddelet som forårsaker størst belastninger både i et individuelt perspektiv og i et samfunnsperspektiv. Alkohol er et lovlig rusmiddel, og bruk av alkohol er sosialt akseptert i mange sammenhenger. Det er i dette skjæringspunktet alkoholpolitisk handlingsplan skal finne sin plass.

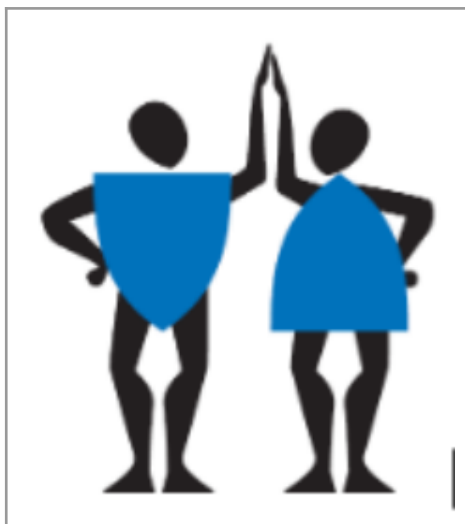
Larvik kommunes mål og tiltak i denne planen baserer seg på at alkohol ikke er en ordinær vare og har stort skadepotensial. Dette gjenspeiles i gjeldende regelverk og i nasjonale og internasjonale mål om å redusere skadelig alkoholbruk. Bedre folkehelse og redusere skadelig alkoholbruk er derfor en viktig visjon for Larvik kommune.

Rammer og mandat

Alle saker etter alkoholloven og serveringsloven er delegert til kommunedirektøren. Unntakene er prinsipielle saker, klage over vedtak om avslag på søknad om salgs - og skjenkebevillinger § 1-7a, høringer innen disse to lovene og Alkoholpolitisk handlingsplan.

Medvirkning

Kommuneplanens samfunnsdel (2020-2032) beskriver: *“maktfordelingen er i endring, og vi går mot et samskapende samfunn”*. Basert på kommunens ønske om økt involvering i planarbeid, er høringsdokumentet til alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2028 er et produkt av samskaping utført i samarbeid med representanter fra salgs - og skjenkenæringen, avholdsorganisasjonene IOGT og Juvente, og *“nabokommuner”* (Telemarks kommuner).

“SAMSKAPING kan bidra til å gi nye og bærekraftige løsninger. I en tid med tendenser til økt polarisering kan det styrke tillit og fellesskap. Samarbeid mellom innbyggere, frivillighet, næringsliv, utdanning og kommune er en nøkkel til bærekraftig utvikling i lokalsamfunnet”.
Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032

Iverksetting

Planen forventes å vedtas i kommunestyrets møte i juni 2024. Den iverksettes når ny bevilingsperiode starter 1. oktober 2024.

Utvikling siste bevilingsperiode

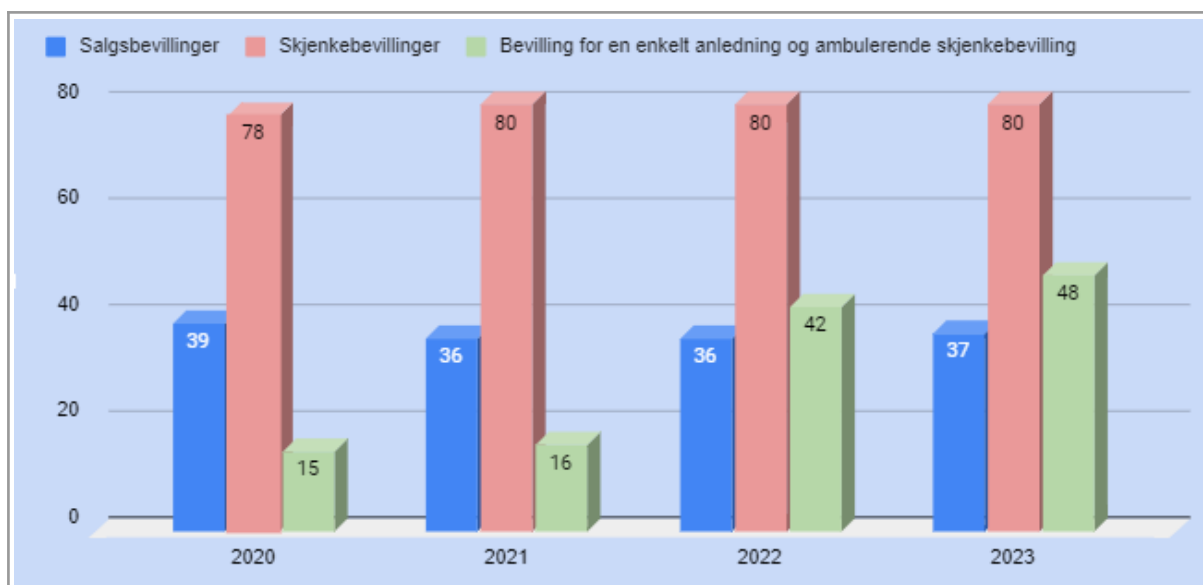
Verdens helseorganisasjon (WHO) har gjennom handlingsplan for forebygging og begrensning av ikke-smittsomme sykdommer vedtatt et globalt mål om reduksjon av skadelig bruk av alkohol med minst 10 % innen 2025, sammenlignet med 2010. [Nasjonal Alkoholstrategi 2021-2025](#), inneholder seks hovedprioriteringer for å redusere skadelig alkoholbruk. Hovedprioriteringene er:

1. videreføre hovedlinjene i alkoholpolitikken
2. understøtte alkoholforebygging i kommunene
3. fremme alkoholfrie arenaer i samarbeid med frivilligheten, idretten, skolen og arbeidslivets parter
4. styrke kunnskapen og kompetansen om alkohol
5. prioritere forskning på sykdomsutvikling og skader knyttet til alkohol

I følge FHI sine studier er høye priser på alkohol og begrensninger i tilgjengelighet de mest effektive tiltakene for å dempe alkoholforbruket i befolkningen ([FHI publikasjon: Alkohol i Norge](#))

Antall bevillinger i Larvik kommune har vært forholdsvis stabile over flere bevilingsperioder. Enkelte salgs- og skjenkebevillinger gjelder kun sommersesong og noen av salgsbevillingene tilbyr kun nettsalg. Det er viktig å bemerke at det i 2020 og 2021, under pandemi og nedstenging var det færre arrangement/enkelt anledninger og søknader om ambulerende skjenkebevillinger.

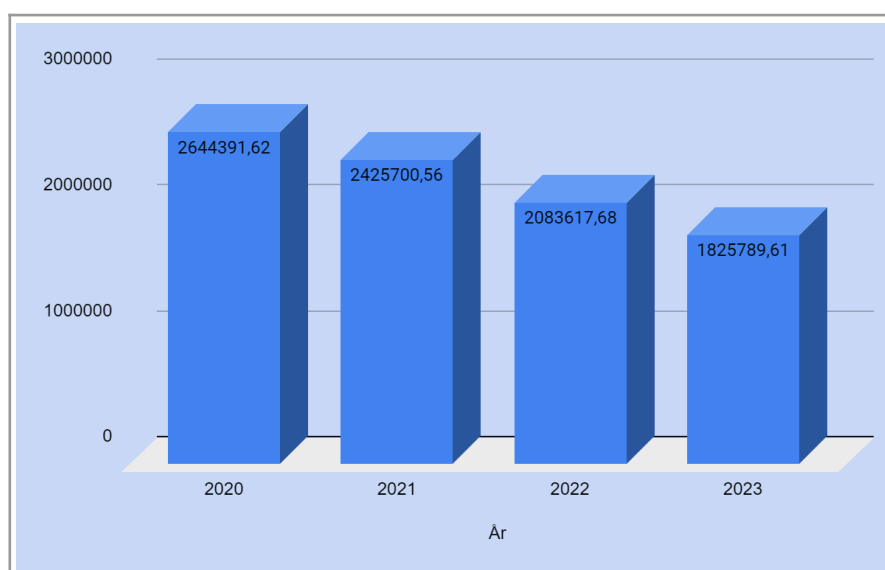
Alkoholpolitisk handlingsplan - høringsdokument

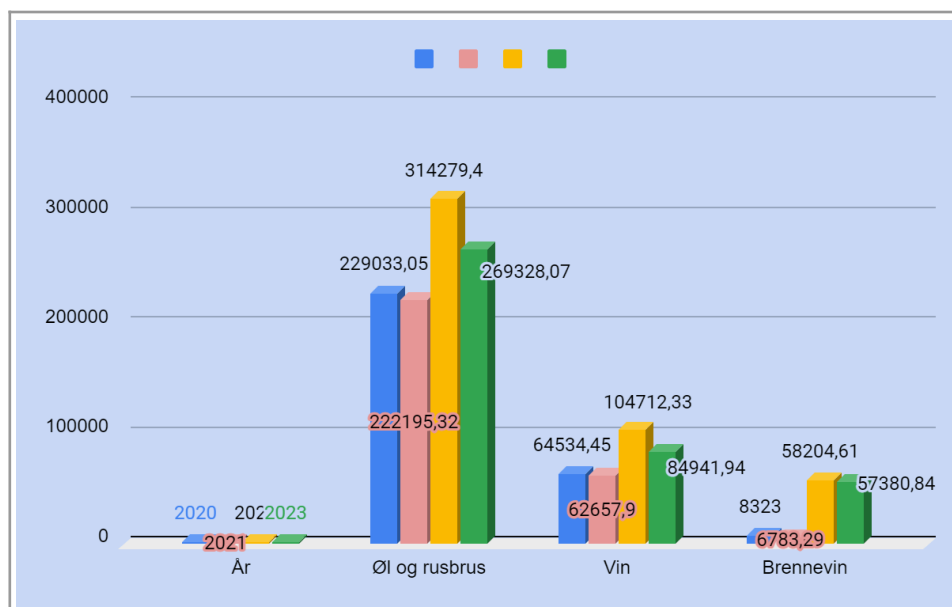
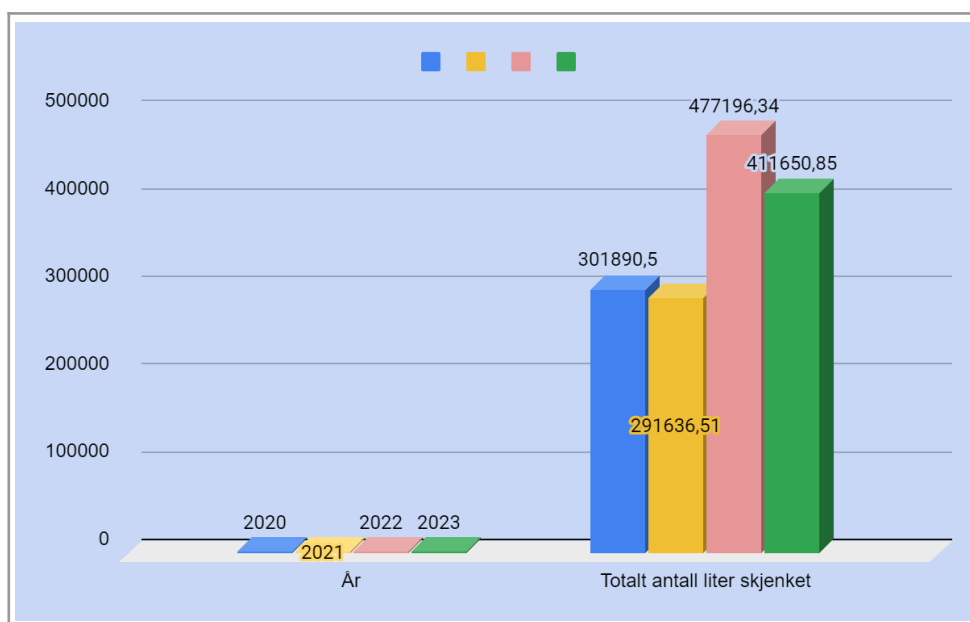
I tabellene nedenfor vises antall liter solgt alkohol - og skjenket alkohol i bevillingsperioden 2020 t.o.m. 2023.

Det er tydelig at salg av alkoholholdig drikk i gruppe 1 (øl/cider), økte betydelig under pandemien, og det ser ut som salget er redusert fra 2022. Det er viktig å ta med i betraktningen når det fra 2022 ses en betydelig økning på antall liter skjenket alkohol, omhandler det at skjenkesteder i flere perioder under pandemien (2020-2021) var nedstengt, samt at det i flere perioder var begrenset åpningstid.

Antall liter solgt alkohol (dagligvareforretninger og netthandel).

Antall liter skjenket alkohol (eks. pub, restauranter osv.):

Satsningsområder, hovedmål og delmål

I dette kapitlet presenteres målstrukturen og handlingsplanen. Målene er direkte knyttet opp mot de overordnede målene for Larvik kommune, forankret i kommuneplanens samfunnsdel.

De alkoholpolitiske målsetningene for Larvik kommune er:

1. Larvik skal ha et trygt, attraktivt og inkluderende uteliv
2. Salg og skjenking av alkohol skal skje på like konkurransevilkår med seriøse næringsdrivende

Disse skal bidra til at kommunen når målene vedtatt i samfunnsdelen. Spesielt samfunnsdelens hovedmål:

- FN 03: I Larvik opplever innbyggerne god livskvalitet, mestring og tilhørighet
- FN 08: I Larvik er det attraktivt å drive næring: Eksisterende virksomheter finner rom for vekst, og nye næringsaktører ønsker å etablere seg

Merk at det i denne planen brukes begrepene hovedmål og delmål om de alkoholpolitiske målsetningene som skal bidra til å bygge opp under hovedmålene og delmålene i kommuneplanens samfunnsdel. Videre i dokumentet er målene direkte knyttet til denne handlingsplanen når det refereres til hovedmål og delmål, med mindre noe annet er presisert. Kapittel Hovedmål refererer til samfunnsdelens målstruktur.

Hovedmål

Hovedmål	I andre planer	Delmål	I andre planer
I Larvik opplever innbyggerne god livskvalitet, mestring og tilhørighet	Økonomiplan: Ikke innarbeidet	VS: Gode møteplasser og arenaer ute og inne som er i aktiv bruk av innbyggere i alle aldre og livssituasjoner	Økonomiplan: Ikke innarbeidet
I Larvik er det attraktivt å drive næring: Eksisterende virksomheter finner rom for vekst, og nye næringsaktører ønsker å etablere seg	Økonomiplan: Ikke innarbeidet	VS: Larvik har et bærekraftig og konkurransedyktig næringsliv som sikrer vekst og utvikling, ivaretar miljøet og menneskene	Økonomiplan: Ikke innarbeidet

Gode møteplasser og arenaer ute og inne som er i aktiv bruk av innbyggere i alle aldre og livssituasjoner

Alkoholpolitisk hovedmål 1: Larvik skal ha et trygt, attraktivt og inkluderende uteliv

Dette alkoholpolitiske hovedmålet skal bidra til å bygge opp under samfunnsdelens delmål: *Gode møteplasser og arenaer ute og inne som er i aktiv bruk av innbyggere i alle aldre og livssituasjoner.*

Kommunen ønsker at salg og skjenking av alkohol skal foregå i trygge omgivelser, både for de som kjøper og serverer alkohol, og for de som jobber i bransjen. Det skal være trygt å oppholde seg i Larvik. Alkoholpolitikk er helsepolitikk og mye av arbeidet bør og skal ses i folkehelseperspektiv. Folkehelse handler om overskudd til å mestre hverdagens krav.

Kommunen arbeider hele tiden for at alkoholbruken til innbyggerne i minst mulig grad medfører skader, både på individnivå og samfunnsnivå. For å sikre denne utviklingen har kommunen satt opp alkoholpolitiske delmål som skal bidra til å nå hovedmål1 i denne planen.

Delmål 1.1: En by med trygg og ansvarlig alkoholhåndtering

Alkoholhåndtering kan være utfordrende for aktørene i bransjen, gjester og byens øvrige befolkning. Alkohol kan forårsake individuelle og samfunnsmessige skader, og alkohollovens formål er å forebygge slike skader ved å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer. Unges drikkemønster synes å være i endring, og det er en trend med et større tilbud av gode alkoholfrie og alkoholsvake alternativer. Det er samtidig fortsatt mange som drikker slik at de blir åpenbart påvirket, og overholdelse av forbudet om skjenking til åpenbart påvirkede personer er et satsningsområde for kommunen.

Kommunen har gjennom flere år hatt fokus på å forhindre salg og skjenking av alkohol til mindreårige. Det er bred politisk enighet om viktigheten av å følge opp forbudet mot salg og skjenking av alkohol til mindreårige, da alkoholens skadepotensiale er enda større for denne gruppen. Resultatene av kommunens kontrolltjeneste indikerer at skjenking og salg av alkohol til mindreårige forekommer sjeldnere enn tidligere, men dette er likevel et prioritert område også i denne planperioden.

Tiltak: Veiledning og dialog med bransjen

Larvik kommune skal bidra til å sikre ansvarlig alkoholhåndtering ved å tilby veiledning og dialog i alle deler av forvaltningen av alkoholloven. Veiledning og dialog i søknads- og oppstartsprosessen er særlig viktig for å sikre at bevilningssøker har de nødvendige forutsetningene for å forhindre overtredelser av gjeldende regelverk. Det skal blant annet være fokus på å gi ekstra informasjon til bevilingshavere om

lover og regler som kan få store konsekvenser dersom de ikke overholdes. I tillegg til ordinære skjenkekontroller, skal det gjennomføres veiledningskontroller.

Tiltak: Samarbeide tett med politiet

Erfaring, og tilbakemelding fra bransjetreff tilsier at det er viktig med et samarbeid med politiet. Politiets tilstedeværelse har en god forebyggende effekt. I tillegg er ofte politiet riktig forvaltningsinstans for en del problemer som oppstår i tilknytning til utelivet. For eksempel rapporterer politiet om forhold knyttet til overskjenking, vold, diskriminering, bruk og omsetning av narkotika. Kommunen skal på sin side følge opp relevante forhold som politiet opplyser om som har betydning for bevillingen.

Tiltak: Utføre målrettede kontroller

Å utføre målrettede kontroller krever kartlegging av utelivet, hvor og når er faren for brudd størst. Planlegge og utføre kontroller på rett sted til rett tid, eksempelvis de siste timene natt til lørdag og søndag. Kommunen gjennomfører lovbestemte kontroller av butikker, restauranter, barer, puber og arrangementer for å kontrollere at alkoholsalget/skjenkingen er forsvarlig og i samsvar med regelverket. I henhold til Alkoholforskriften kap. 9, skal kommunene gjennomføre tre ganger så mange kontroller som det er salgs- og skjenkesteder. Kommunen gir tilbakemelding til bevillingshavere på alle rapporter. Der det er avvik i forhold til loven og forskriften, sendes det en forvarsel til bevillingshaver innen en uke, og bevillingshaver får mulighet til å uttale seg med svarfrist innen 2 uker før eventuell sak blir opprettet. Kontrollørene skal legitimere seg overfor bevillingshaver ved endt kontroll og gjennomgå rapporten, samt få underskrift av ansvarshavende som er tilstede.

I Larvik utføres alle kontroller av et kontrollsekskap som har avtale med kommunen. Avtalen gjelder for to år av gangen, med mulighet for forlengelse ett år av gangen (1+1 år) før ny anbudsrunde skal gjennomføres. Kontrollene skal gjennomføres etter Helsedirektoratets veileder i salgs- og skjenkekontroll. Larvik kommunen har i perioden 2020-2024 hatt avtale med det samme kontrollsekskap som de andre kommunene i Vestfold benytter. For å få en mest mulig kunnskapsbasert kontrolloppfølging er det også hensiktsmessig å søke tverrfaglig og tverretattlig samarbeid med andre instanser. Blant annet samarbeider kommunen med politiet, skatteetaten, arbeidstilsynet og enheten for arbeidslivskriminalitet (a-krim). Videreutvikling av eksisterende og eventuelle nye samarbeid er viktig også inn i denne planperioden.

Tiltak: Kontroll av steder med begrenset bevilling.

Steder som ikke bruker sin bevilling etter på forhånd fastsatte tidspunkter, skal informere bevillingsmyndighetene når bevillingen benyttes. Dette skal gjøres av hensynet til kontroll og for å oppfylle lovenskrav om minimum én kontroll pr. bevillingssted, jf. alkoholforskriften [§ 9-7](#).

Tiltak: Tildele prikker ved regelbrudd

Larvik kommune skal tildele prikker ved brudd på regelverket. Selv om kommunen i hovedsak tar sikte på at man i samarbeid med bransjen skal gjøre utelivet trygt, er kommunen også satt til å forvalte et nasjonalt prikktildelingssystem. Dette innebærer at tildeling av 12 prikker i løpet av en periode på to år fører til en standardreaksjon på én ukes inndragning av skjenkebevillingen. Alkoholregelverket er bygget på et objektivt ansvar for bevillingshaver, som da innebærer at dokumenterte avvik får konsekvenser i form av prikktildeling. Det er samme virksomhet i kommunen som er satt til å følge opp både samarbeidslinjen og sanksjoner i tilfeller der det dokumenteres brudd på regelverket. For å sikre legitimiteten er det viktig at brudd på alkohollovens bestemmelser sanksjoneres raskt og effektivt, og at kommunen har en forutsigbar praksis.

Delmål 1.2: En bransje med kompetent arbeidskraft

Kompetent arbeidskraft er en nøkkel til forsvarlig drift. Mange ansatte har utelivet som sin første kontakt med arbeidslivet og kommer inn med få eller ingen formelle kvalifikasjoner. Bevillingshaver har selv ansvar for at de ansatte har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse. Kommunen skal imidlertid også arbeide for å heve kompetansenivået i bransjen for å sikre regelverksoverholdelse, slik at bevillingshaver kan unngå prikktildeling og andre negative konsekvenser.

Tiltak: Arrangere bransjetreff og tilby kurs

Kommunen skal tilby bransjetreff for skjenkestedene i kommunen. Relevante problemstillinger tas opp, og bevillingshavere får mulighet til å spille inn forslag til temaer. Hensikten er å bidra til godt samarbeid mellom kommunen, bransjen og politiet.

Kommunen anbefaler at bevillingshavere tilbyr sine ansatte å gjennomføre E-læringskurs i Ansvarlig Vertskap. Kurset bygger på materialet fra KoRus (kompetansesenter på rusfeltet) og gir kunnskap om regelverk og situasjonshåndtering for dem som jobber i utelivsbransjen. Kursbeviset bør oppbevares i internkontrollsystemet til det enkelte skjenkested. Kommunen kan også tilby kurs i Ansvarlig vertskap og kurs/opplæring i reklamebestemmelsene. Videre skal kommunens hjemmesider inneholde reglement, prosedyrer, alkoholpolitisk handlingsplan, forskrifter, lovverk samt annen nyttig informasjon slik at det er lagt til rette for god informasjon til bransjen. Det viktigste med Ansvarlig salg- og vertskaps-kursene er bevisstgjøring og kompetanseheving blant alle ansatte.

Tiltak: Utføre veiledninger

Larvik kommune tilbyr veiledning og opplæring innen alkoholloven og alkoholforskriften for skjenkesteder og butikker. Veiledningen kan skje både på kommunens og bevillingshavers initiativ og gjennomføringen av veiledningen kan gjøres i forbindelse med stedets personalmøter.

Tiltak: Bidra til å styrke bevillingshavers internkontroll

Larvik kommune har fokus på at alle skjenkesteder har et godt internkontrollsystem. Et godt internkontrollsystem går ut på å organisere den daglige driften av stedet slik at regelverk overholdes. Bevillingshaverne må videre ha et system for hvordan eventuelle avvik skal rettes og følges opp for å unngå gjentagelse. Kommunen skal gjennom veiledning under skjenkekontroller og i sin øvrige dialog med bevillingshaverne bidra til økt kunnskap om og forståelse av viktigheten av god internkontroll.

Helsedirektoratet har utarbeidet en [guide](#) til god internkontroll etter alkoholloven som gir generell informasjon, praktiske råd og maler som kan være til hjelp.

Tiltak: Sørge for tettere oppfølging av ansvarlige roller

Larvik kommune skal ha tett oppfølging av at bevillingspliktige virksomheter til enhver tid oppfyller kravene knyttet til styrer og stedfortreder. Det er viktig for å sikre at disse rollene besettes av personer med reelt ansvar for utøvelsen av bevillingen. I tillegg til at kontrollørene følger opp dette, har kommunen innført "egen-rapporteringsskjema" tilknyttet innsending av den årlige omsetningsoppgaven.

Delmål 1.3: Et attraktivt og mangfoldig uteliv

Utelivsbransjen er dynamisk, og kan være en drivende faktor i by- og samfunnsutviklingen. Dette har blant annet kommet til uttrykk ved at publikum i økende grad synes å ønske større variasjon i driftskonseptene som tilbys, og da ofte med et tilsnitt av flerbruk på skjenkestedene. Etterspørselen etterkommes av bransjen, men byr på utfordringer for forvaltningen fordi regelverket ikke nødvendigvis følger samfunnsutviklingen. Flerbruksutviklingen har likevel vært positiv for publikum, da den har ført til et bredere og mangfoldig tilbud i byen. Samtidig er det viktig at kommunen sørger for å opprettholde alkoholfrie arenaer.

Tiltak: Det skal ikke gis skjenkebevilling til virksomheter som primært er i en annen bransje enn serveringsbransjen

Larvik kommune skal vurdere konseptbeskrivelse knyttet til søknad om alminnelig skjenkebevilling. Dette innebærer at virksomheter som primært er i en annen bransje enn serveringsbransjen som hovedregel ikke vil regnes som ordinære serverings- og skjenkesteder, og følgelig ikke gis bevilling. Det gjelder også virksomheter som primært yter et kulturtilbud, hvor stedets og kulturtilbudets karakter er slik at disse naturlig kan kombineres med skjenking av alkoholholdig drikke, kan etter en konkret helhetsvurdering gis bevilling.

Eksempelvis skal det ikke innvilges salgs- eller skjenkebevilling til:

- Kiosker, gatekjøkken, foodtrucks mv. Hvor konseptet er hurtigmat servering/ salg av typiske kioskarer
- Det skal ikke gis skjenkebevilling til steder hvor handel med varer og tjenester foregår eller til serveringssteder i butikkssenter, med mindre serveringsstedet har en beliggenhet og åpningstid som fører til at driften er klart skilt fra butikkdriften og avgrenset med faste vegger.
- Det gis ikke skjenkebevilling til helsestudio, frisørsalonger, bibliotek eller forretninger der konseptet normalt ikke omfatter skjenking av alkohol.
- Det gis ikke skjenkebevilling i undervisningssentra/lokaler for barn og unge.
- Det gis ikke skjenkebevilling til steder som har spill som sitt driftskonsept.

Listen er ikke uttømmende.

Kommunens høringsinstanser i søknad om salgs- og skjenkebevillinger skal i utgangspunktet være politiet, sosialtjenesten og skatte- og avgiftsmyndigheten. Høringsuttalelsene skal bidra til et godt beslutningsgrunnlag i den enkelte sak.

Eksempler på relevante forhold som høringsinstansene kan uttale seg om:

- Stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessigere forhold
- Lokalmiljøet - type sted, kunder og nærområdet (f.eks nærhet til barnehage eller skole)
- Erfaring fra tidligere drift – som knytter seg til stedet
- Forhold som har konsekvenser for lokalmiljøet
- Byggets egnethet
- Støy og uro ved stedet
- Volds- og rusproblematikk, overskjenking og annet.
- Kan gi en anbefaling om åpningstider basert på kunnskap om stedet, historikk mv.

Tiltak: Gi skjenkebevilling for en enkelt anledning og ambulerende skjenkebevilling

Det kan gis skjenkebevilling for en enkelt anledning til et åpent arrangement etter alkoholloven § 1-6 andre ledd eller et lukket arrangement etter alkoholloven § 4-5. Det kan gis skjenkebevilling for et lukket arrangement i alle typer lokaler og områder, men da må disse arrangementene oppfylle kravene til et «sluttet selskap». Det gis skjenkebevilling til åpne arrangementer i kommunen, så lenge de er i tråd med føringene i denne planen. Det kan også gis skjenkebevilling for et enkelt åpent arrangement i lokaler som ikke er rene serverings- og skjenkesteder når arrangementet er en del av et større overordnet arrangement, og det ikke er et rent salgsarrangement, samt at det er sammenheng mellom arrangementets art og skjenkingen, og virksomheten eller arrangementet ikke retter seg mot barn og unge. Eksempler på slike lokaler er butikker og showrooms.

En skjenkebevilling for en enkelt bestemt anledning må knytte seg til en bestemt begivenhet, og det avgjørende er i hovedsak hvor lang tid begivenheten strekker seg over. Det er ikke noe krav til arten av begivenheten, men det kan få betydning for hvor lang tid bevillingen kan gis for. Utover 3-6 dager er det i utgangspunktet ikke lengre naturlig å snakke om en enkelt bestemt anledning. Skjenkebevilling for én enkelt anledning gis i utgangspunktet for arrangementer med varighet 1-3 dager. Bevilling for en enkelt anledning skal ikke overstige de [åpnings- og skjenketider som er fastsatt i kommunes forskrift om salgs- og skjenketid for alkoholholdig drikk og åpningstid for serveringssteder](#). Det kan søkes om inntil 6. enkelt anledninger pr. kalenderår.

Ambulerende skjenkebevilling gis bare til "sluttet selskap", og til lokaler/steder som ikke har alminnelig skjenkebevilling. Med "sluttet selskap" menes det allerede før skjenkingen begynner er dannet en sluttet krets av personer som er samlet for et bestemt formål i et bestemt lokale.

Ambulerende skjenkebevilling er aktuelt for bryllup, jubileum og lignende arrangementer, hvor alle gjestene er særskilt invitert, og har meldt seg på arrangementet i forkant. Selskapet kan ikke være åpent for utenforstående, det vil si at gjestene ikke kan være invitert via annonser, plakater eller sosiale medier. I slike tilfeller må du søke om skjenkebevilling for én enkeltanledning. Det må i enkelte tilfeller søkes om ambulerende bevilling for lukkede arrangement (sluttet selskap) selv om dette skjer uten vederlag, jf alkoholloven [§ 8-9](#).

Tiltak: Stille krav til Russearrangementer

Russearrangementer, "slippfester" og russetreff krever skjenkebevilling, jf. alkoholloven § 8-9. Det stilles krav til at arrangementene skal foregå i trygge og sikre omgivelser, og gjelde for de som selv er russ, det vil si avgangselever. Det stilles krav om 18 års aldersgrense, og kan gjelde for alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 (øl og vin). Søknader avgjøres av kommunen i samarbeid med politiet, og det skal legges avgjørende vekt på politiets vurdering av arrangementet.

Dersom arrangementet skal avholdes på skjenkested som har skjenkebevilling, skal også godkjenning fra politiet foreligge før arrangementet avholdes. Skjenkestedet skal varsle kommunen, og i noen tilfeller søke om endringer i bevillingen for en enkelt anledning. Dette gjelder spesielt steder som har annet driftskonsept, aldersgrense 20 år eller det innebærer endring i åpningstid.

Russefeiringen er endret de senere år, og kommunen ser det som nødvendig å tydeliggjøre at russearrangementer skal gjelde for de som selv er russ da stadig flere 1. og 2.klassinger på videregående skole definerer seg som russ fordi de har etablert en russegruppe. Larvik kommune jobber for å

forebygge utenforskap og krever at bevillingspliktige arrangementer skal være inkluderende for de som selv er russ.

Tiltak: Sikre alkoholfrie arenaer

Larvik kommune skal ha alkoholfrie områder, og enkelte konsepter og arrangementer vil derfor ikke bli innvilget skjenke- eller salgsbevilling. Generelt skal det ikke gis skjenkebevilling til arrangementer eller konsepter som retter seg mot barn og ungdom under 18 år.

Eksempler på slike arrangementer og konsepter kan være:

- Idretts- og fritids-arrangementer, ungdomsklubber, barnefestivaler, arrangementer og lignende som er ment for barn og unge under 18år.
- Konserter/festivaler hvor det serveres alkoholholdig drikk skal i utgangspunktet ha aldersgrense 18 år. Kommunen vurderer søknaden i samarbeid med politiet om endelig aldersgrense /alkoholfrie soner.
- Arrangementer med tydelig familieprofil bør fortrinnsvis ikke gis bevilling. Dersom bevilling skal kunne gis, må det etableres egne alkoholfrie soner. Bevillingshaver som serverer alkoholholdig drikk skal ha egne områder i god avstand til barneaktiviteter.
- Pub/Barer skal ikke ha anledning til egne stands på familiearrangementer.
- Det skal som hovedregel ikke innvilges skjenkebevilling ved tribuneanlegg, samt på eller i tilknytning til idrettsarenaer/- anlegg. Det kan imidlertid i den enkelte sak gis bevilling for et klart avgrenset tilskuer område eller tribuneanlegg som er under bevillingssøkers disposisjon, forutsatt at det dokumenteres tilstrekkelig vakthold, god kontroll og er ønsket av arrangøren.
- Det skal ikke gis skjenkebevilling til steder hvor handel med varer og tjenester foregår eller til serveringssteder i butikksenter, med mindre serveringsstedet har en beliggenhet og åpningstid som fører til at driften er klart skilt fra butikkdriften og avgrenset med faste vegger.

Listen er ikke uttømmende.

Tiltak: Begrensninger utearealer

Skjenkebevilling kan innvilges for utearealer som er en naturlig forlenget del av et godkjent skjenkested og uteserveringen må være klart avgrenset mot arealet som ikke er skjenkeareal. Leiekontrakt for utearealet må dokumenteres før søknad om skjenkebevilling for uteareal behandles. Leieavtale kreves også ved bruk av kommunal grunn. Skjenkebevilling kan innvilges ved spesielle friluftsansatte arrangementer som festivaler, konserter, messer etc. unntatt hvis de har barn og unge som målgruppe.

Bevilling til uteservering som hindrer fri ferdsel, anbefales ikke. For utearealer som ikke ligger som en naturlig forlenget del av et godkjent skjenkested, skal det ikke innvilges skjenkebevilling

Av hensyn til beboere nær restauranter og serveringssteder skal virksomheter i Larvik kommune til enhver tid følge [kommunal retningslinje for regulering av utendørs lydnivåer fra høyttalere/musikkanlegg i Larvik kommune](#), samt Helsedirektoratets veileder; [Musikkanlegg og helse, veileder til arrangører og kommuner IS-0327](#).

Tiltak: Føringer for salgsbevilling, nettsalg og levering

Larvik kommune innvilger salgsbevilling for nettsalg til hjemkjøring av dagligvarer og alkoholholdig drikk til privatpersoner og bedrifter forutsatt at vilkårene for å få bevilling er oppfylt, jf. alkoholloven § 3- 1 andre ledd. Virksomheten må ha bevilling i alle de kommuner hvor alkoholholdig drikk skal utleveres. Utlevering av alkohol bestilt på nett kan foregå ved hjemlevering, henting på varelager og fra særskilte utleveringspunkter. Salgsformen gir utfordringer når det gjelder kontroll med utlevering av varene. Forutsetningen er at salget knyttes opp mot vanlig varehandel og ikke virksomheter som driver servering av mat.

Ved alle søknader om salgsbevilling på nett oppstilles det særskilte dokumentasjonskrav i søknadsprosessen. F.eks. ved hjemlevering av alkoholholdig drikk skal bevillingshaver kontrollere alder ved å sørge for at kunden legitimerer seg, og kvitterer for å ha mottatt den alkoholholdige drikken, samt tidspunkt for mottagelsen. Kjøreliste skal lagres i henhold til personverndata, samt at den skal være lett tilgjengelig for fremvisning ved kontroll. Det skal ikke utleveres alkohol til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler.

Tiltak Behandling av søknad om skjenkebevilling fra charterbåter m.v.

Charterbåter som er hjemmehørende i andre kommuner må søke egen bevilling i Larvik kommune. Det kan skjenkes til passasjerer om bord, men det stilles vilkår i bevillingsvedtaket om at det ved anløpssteder underveis må det ikke skjenkes til personer som ikke følger båten. Ved endestasjonen må ingen skjenking foregå.

Delmål 1.4: Et inkluderende uteliv, uten diskriminering og trakassering

Larvik kommune skal være en åpen, inkluderende og tolerant by. Kommunen skal hele tiden arbeide mot å avdekke og forebygge diskriminering og trakassering i utelivet.

Tiltak: Bidra til økt kunnskap om diskriminering

Gjennom veiledning og dialog med utelivsbransjen skal Larvik kommune bidra til økt kunnskap om diskriminering. Bevillingshavere oppfordres til å inkludere rutiner for forebygging og håndtering av diskriminering og seksuell trakassering i sin internkontroll eller som del av HMS-arbeidet.

Tiltak: Oppfordre til universell utforming av steder med skjenkebevilling

Larvik kommune ønsker at skjenkesteder og arrangementer skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av funksjonsevne. Kommunen oppfordrer til å sikre at gjeldende krav til universell utforming er oppfylt. Krav til universell utforming ivaretas av bygningsmyndigheten, i henhold til plan- og bygningsloven. § 1-1.

Larvik har et bærekraftig og konkurransedyktig næringsliv som sikrer vekst og utvikling, ivaretar miljøet og menneskene

Alkoholpolitisk hovedmål 2: Salg og skjenking av alkohol skal skje på like konkurransevilkår med seriøse næringsdrivende

Dette alkoholpolitiske hovedmålet skal bidra til å bygge opp under samfunnsdelens delmål: *Larvik har et bærekraftig og konkurransedyktig næringsliv som sikrer vekst og utvikling, ivaretar miljøet og menneskene.*

Larviks uteliv og dagligvarebransje består i stor grad av gode og profesjonelle næringsdrivende som bidrar til stor verdiskapning. Imidlertid er denne delen av næringslivet spesielt utsatt for økonomisk kriminalitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. En viktig del av kommunens arbeid med å legge til rette for rettferdig konkurranse på like vilkår i byens serverings-, skjenke- og dagligvarebransje er å forhindre økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet. Denne typen kriminalitet er sterkt konkurransevridende og undergraver både skatte- og avgiftsregelverket og de ansattes rettigheter.

Delmål 2.1: Forutsigbare rammebetingelser for næringen

Larvik kommune skal ha fokus på effektiv og forutsigbar saksbehandling.

Tiltak: Tak på antall bevillinger

Det settes ikke "tak" på antall bevillinger i Larvik kommune.

Tiltak: Videreføre salgs - og skjenkebevillinger

Larvik kommune viderefører alle eksisterende salgs – og skjenkebevillinger for planperioden 2024 – 2028. Dette betyr at kommunes salgs – og skjenkesteder automatisk får ny bevilning, forutsatt at lovens krav er oppfylt.

Delmål 2.2: Hindre økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet

Larvik kommune arbeider for å bidra til bekjempelse av arbeidslivs – og økonomisk kriminalitet.

Økonomisk kriminalitet som skatte- og avgiftsunndragelser og manglende innberetning av omsetning gir noen en uberettiget konkurransefordel, og fører til at profesjonelle og gode næringsdrivende blir utkonkurrert.

Arbeidslivskriminalitet som bruk av ulovlig arbeidskraft kan føre til utnyttelse av mennesker i en sårbar situasjon og åpner for sosial dumping. Det er også konkurransevridende, ettersom bruk av ulovlig arbeidskraft kan gi arbeidsgiver besparelser på lønnsutgifter, forskuddsskatt og arbeidsgiveravgift.

Tiltak: Utføre vandelsvurdering i søknadsprosess

Larvik kommune skal i søknadsbehandlingen foreta en konkret og helhetlig vurdering av hvorvidt vandelskravet er oppfylt. Vurderingen gjøres på bakgrunn av opplysninger kommunen har innhentet fra aktuelle høringsinstanser. Ved vandelsvurdering av personer med vesentlig innflytelse etter alkoholloven innhentes det alltid uttalelser fra politiet og skatte- og avgiftsmyndigheter. Dersom vandelskravet ikke er oppfylt, gis det ikke bevilling.

Tiltak: Utføre vandelsvurdering i driftsfasen

Larvik kommune påser at kravet til uklanderlig vandel blant bevillingshaverne er oppfylt i driftsfasen. Vandelsvurderingen gjøres på bakgrunn av opplysninger kommunen har innhentet fra politiet, skatte- eller avgiftsmyndigheter. Vandelsvurdering kan også gjøres på bakgrunn av informasjon mottatt fra samarbeidspartnere etter opplysnings- og meldeplikten. Det følger av alkohollovens bestemmelser at vilkårene for å ha en bevilling til enhver tid skal være oppfylt. Dersom vandelskravet ikke lenger er oppfylt, inndras bevillingen.

For å forhindre økonomisk kriminalitet, arbeidslivskriminalitet og forhindre konkurransevridning vil Larvik kommune vurdere vandelen til alle innehavere av salgs- og skjenkebevilling i planperioden.

Tiltak: Stille krav til dokumentasjon

Larvik kommune kan kreve fremlagt finansieringsplan med eventuell underliggende dokumentasjon samt likviditets- og driftsbudsjett i de saker hvor det er mistanke om økonomisk kriminalitet, arbeidslivskriminalitet, stråmannsvirksomhet eller annen useriøs drift.

Ved å pålegge søker å fremlegge ovennevnte dokumentasjon bidrar kommunen til at riktige personer, underlegges vandelsvurdering og at bevilling faktisk gis til den for hvis regning virksomheten drives.

Tiltak: Tverretatlig samarbeid

For å avdekke økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet er kommunen avhengig av et godt samarbeid med andre kontrollinstanser som politi, skatteetaten og arbeidstilsynet. Kommunen kan gjennomføre samarbeidskontroller for å avdekke økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet.

Delmål 2.3: Sikre seriøs drift

Larvik kommune krever ansvarlig og seriøs drift av salgs- og skjenkesteder. Salg og skjenking av alkohol skal skje på like konkurransevilkår med seriøse drivere.

Tiltak: Stille krav om konseptbeskrivelse på søknadstidspunkt

Larvik kommune styrker kravet til og oppfølging av angitt konsept ved å kreve fremlagt utfyllende konseptbeskrivelse der dette er nødvendig. Tettere oppfølging bidrar til at bevilling gis på riktig grunnlag, og at riktig vedtak fattes med eventuelle vilkår. Konseptbeskrivelsen danner også grunnlag for kommunens vurdering av behovet søker har for veiledning og dialog i søknadsprosessen og i driftsfasen. Dersom konseptet endres etter tildeling av bevilling, og endringen er så omfattende at forutsetningene for innvilgelsen ikke lenger er oppfylt, vil dette utløse krav om ny søknad.

Tiltak: Utøve skjønn ved behov

Larvik kommune skal ved behov utøve skjønn etter alkoholloven § 1-7a i søknadsbehandlingen. Bestemmelsen gir vide rammer for hvilke hensyn som kan tillegges vekt ved avgjørelsen av søknader om bevilling. Generelt kan alle hensyn som fremmer alkohollovens formål anses som relevante. Paragrafen får anvendelse både på objektive forhold ved selve salgs- eller skjenkestedet, og på de direkte eller indirekte involverte personers egnethet til å ha bevilling. Bruk av denne bestemmelsen kan bidra til bekjempelse av useriøs drift, arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet. Vurderinger som gjøres etter denne bestemmelsen kan gi grunnlag for å avslå søknad om bevilling, innvilge for en tidsbegrenset periode eller innvilge på nærmere angitte vilkår.

Tiltak: Sette vilkår ved tildeling av bevilling

Larvik kommune kan etter alkoholloven sette vilkår for bevillingen i samsvar med alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper. Kommunen kan bare stille vilkår som er saklig begrunnet, det vil si vilkår som vil ivareta alkoholpolitiske og samfunnsmessige hensyn. Dette kan for eksempel være aktuelt ved konsepter der forventede problemer kan avhjelpest ved å stille vilkår. Vilkår kan også stilles basert på kommunens erfaringer med stedet som tilsier at seriøs drift ikke kan oppnås uten vilkår.

Tiltak: Inndra bevilling midlertidig

Larvik kommune skal inndra bevillingen til de som får tildelt 12 prikker i løpet av en toårsperiode, jf. alkoholloven § 1-6. En slik midlertidig inndragning har en preventiv virkning og vil ramme bevillingshavere som ikke etterlever regelverket. Effektiv sanksjonering vil bidra til å unngå konkurransevridding. Gjentakende midlertidige inndragninger vil i ytterste konsekvens føre til permanent inndragning av bevillingen.

Konsekvenser

Økonomiske konsekvenser

Denne plan har ingen økonomiske konsekvenser for kommunen.

Sosiale konsekvenser

Det er alkoholpolitiske hensyn som ligger til grunn når Larvik kommune ønsker å begrense antall steder/konsepter hvor alkohol kan selges/skjenkes slik at barn og unge kan ferdes trygt i bo -og oppvekstmiljøer.